

Není mlátička jako mlátička

Některé jsou na žita, jiné na lidi. Ty první lidem sluší a nikam to nedotáhnou. Ty druhé jsou na pendrek a přesto se často mají jako prasata v žitě. Z jakého podhoubí vyvstaly? Co o nich víme? A co mě přivedlo k napsání tohoto článku? Dotaz jednoho ze zastupitelů, zda si stojím za tím, co o jedné, tentokrát radní mlátičce, píšu. Stojím. Kdyby ona mlátička nedělala ze sebe kdoví jakého demokrata, současně nevysedávala za miliony v dozorcích radách a distancovala se od své temné minulosti, asi bych dokázal odpustit.

Nekončící protestní akce občanů od okupace v srpnu 1968 přiměly vládu ČSSR z 6. 1969 k usnesení č. 66, jímž uložila ministru vnitra předložit návrh na vytvoření pohotovostních jednotek SNB do jednoho měsíce. Praktické zkušenosti byly načerpány u pořádkového pohotovostního pluku milice ve Varšavě. Už v obecném ustanovení zásad pro výstavbu pohotovostních útvarů VB bylo zřetelně řečeno, že tyto útvary budou plnit i stálou pohotovost příslušníků a technických prostředků ke zvládnutí mimořádných událostí, demonstrací a porušování veřejného pořádku velkými skupinami osob. K pohotovostním útvarům VB měli být zařazováni jen předem vybraní branci, kteří se dohodou zaváží po ukončení náhradní vojenské služby vstoupit do služebního poměru příslušníka VB, vykonávat po dobu 19 měsíců službu u pohotovostního útvaru VB a potom ještě další tři roky u výkonných součástí VB.

S novou organizační strukturou Pohotovostního útvaru v roce 1971 (prapory, roty, čtyry), která zůstala v podstatě zachována až do jeho zániku 10. ledna 1990 usnesením vlády ČR č. 3, navrhl jeho tehdejší velitel, pplk. Veishaipl název Pohotovostní pluk (PP). K přejmenování došlo v roce 1972 rozkazem ministra vnitra č. 24.

O tom, že pluk nebyl jen školou a sloužil i ideologicko-zásahové svédčí například akce „Pohřeb“. Když 13. března 1977 zemřel prof. Jan Patočka, vydal už dva dny poté z obavy před občanskými nepokoji velitel pluku organizační pokyny k vyčlenění 50 až 100 mužů z 3. a 4. praporu spolu s příslušnou výstrojí a výzbrojí. Nebo.

Narizení federálního ministra č. 32 z 18. října 1977 obsahuje směrnici pro činnost SNB při likvidaci tzv. záškodnických, teroristických a jiných nebezpečných ozbrojených skupin. V odstavci II čl. 4 je řečeno, že likvidaci nepřátelských skupin provádějí také v síle jednoho praporu příslušníci PP. V návaznosti na to vydal velitel PP rozkaz č. 49 ze dne 24. května 1979, kterým PP provádí bezpečnostní opatření například i při výskytu výroby a rozšiřování protizákonných písemností! O rok později svůj rozkaz rozšířil o nasazování k přímému střetu s nepřátelskými skupinami s rychlostí výjezdu do 30 minut a v nahrazující rozkazu č. 14 z 10. března 1982 už přímo hovoří o likvidaci nepřátelských skupin.

Třídní struktura PP VB ČR na konci roku 1980 byla tvořena ze 71% příslušníky z dělnických a rolnických rodin.

Ve 2. polovině 80. let zpracovala operační kancelář Hlavního velitelství VB ČR podrobné materiály na základě analýz všech operací provedených v letech 1980–82 orgány VB. Vypracovaný rozbor měl sloužit k zdokonalení strategie a taktiky, k výběru použití adekvátní techniky a i k určité předvídativosti zákonitosti v chování sročeného davu při zásahu „v organizovaných antisocialistických ilegálních pouličních událostech ...“. Tyto materiály se staly učební pomůckou na katedře bojové a technické přípravy. Až do poloviny roku 1988 však plnil PP své úkoly v tichosti.

Od druhé poloviny roku 1988 se začal o PP ve veřejnosti vytvářet negativní obraz. Pluk vyčleňoval příslušníky a prostředky k zásahům proti demonstrantům v Praze na základě rozkazu ministra vnitra ČR č. 15/87, ale i nad rámec tohoto rozkazu. Celkem 14x!

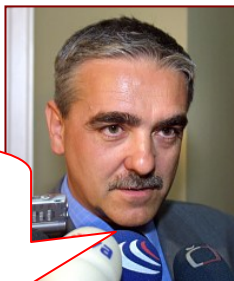
V dubnu 1989 všechny prapory PP sevíčovaly různé varianty zásahů. S použitím vodních děl, obrněných transportérů, bez těchto prostředků a kombinovaně. Trénovala se např. varianta „RUKÁV“, při níž jsou demonstranti obklíčeni a vytlačeni a varianta „VAJÍČKO“, při níž jsou demonstranti obklíčeni na místě a postupně předváděni. Z podobných dovedností nakonec asi čerpali i příslušníci na Národní třídě 17. listopadu 1989 při nechvalně známé „ULIČCE“, kterou museli demonstranti projít a byli v ní seřezáni.

Po listopadových událostech byla zpochybněna samotná existence PP a Vojenská prokuratura začala jakoby šetřit průběh na Národní třídě. Nebylo to ale nic platné, pluk tím nezachránala.

Poslední velitel PP pplk. B. Zdráhala, za něhož probíhaly zákroky proti demonstrantům od 2. poloviny roku 1988, v roce 1990 tvrdil, že pouze plnil rozkazy nadřízených orgánů a s řešením politické situace zákroky svých podřízených „vnitřně nesouhlasil“.

Podobně reaguje i náš místostarosta Jan Slezák (ČSSD). Spolupodílnictví na odsouzeníhodných činech odmítá, omlouvat se mají politici. On jen plnil rozkazy. Na dotaz k událostem z let 88-89 odpovídá zhruba takto:

„Když se mne ptali, zda bych šel do zákroku znovu, řekl jsem ano. Policista musí poslouchat v každé době. Zodpovídat by se měli politici, kteří rozkazy vydávají. Ale 17. jsem seděl v záloze na pohotovávku.“

Člověk by měl skoro chuť se zeptat, zda nakonec vlastně nebyl zakukleným chartistou? Nicméně aktivně se podílel na jiných zásazích (například v lednu, říjnu 89), takže rozhodně ne. Jako velitel roty také nějak vnitřně jakoby nesouhlasil se zákroky, přesto oba nadále setrvali ve funkcích a dávali příkazy k zákrokům, o kterých už museli vědět, že se neobejdou bez použití síly. A to až do samého padnutí pluku na morální dno. Tím je i informace zlých jazyků o neskartování materiálů, které prý skončily v jeho rukách. Proč? A kdoví.

Každopádně velitelský sbor PP měl v listopadu 1989 dvacet čtyři velitelů a zástupců pluku, praporů, rot. Jedním z nich byl i J. Slezák. Každý z nich si mohl o smyslu PP i tehdy víc zjistit a pluk včas opustit.

Vzpomněl jsem si v této souvislosti na tehdy mladičkou, osobní sekretářku Adolfa Hitlera z válečných let, paní Gertraud „Traudl“ Junge. Ač se osobně žádných silových akcí neúčastnila, přesto při svém autobiografickém vzpomínání prohlásila:

„Samozřejmě, že jsem ty příšerné skutky, co vyšly najevo ... považovala za strašlivé a děsivé. Ale tehdy jsem si ještě nevytvořila souvislost se svou vlastní minulostí. Ještě stále mi stačilo ke spokojenosti, že já žádnou vinu nenesu a že jsem o tom nic nevěděla. Ale pak jednoho dne ... jsem cítila, že to není žádná omluva, že byl člověk mladý a hloupý. Ale že člověk si ty věci i tenkrát mohl zjistit. Je pro mě moc těžké, sama sobě odpustit.“

A jak hájí svobodu J. Slezák dnes? Kontrolní výbor (KV) Zastupitelstva hl. m. Prahy, 15. 6. 2011. Slezáka nešlo přehlédnout. Tentokrát nepřišel ve špičatých botách, za které by se nemusel stydět ani Rumcajs, ani si stylově nedával jedny brýle do vlasů a druhé na nos jako jindy. Přišel v košili s proužky v barvě námořnické modré a celou dobu se tvářil, že kapitánem (rozuměj předsedou KV) je on. Jednání si zpestřil kafičkem a sušenkami (ostatní nejedli). Po celou dobu jednání se choval povýšeně. Sám nedával pozor, ale napomínal jiné a křičel na ně: „Poslouchejte, pane kolego!“ Řešilo se i nahrávání jednání. A zde přišla chvílka pro našeho sociálního demokrata.

Z přítomných se nejvíce proti nahrávání a zveřejňování videí ohrazoval. Zvyšoval arogantně hlas a varoval, že by mohlo dojít k „zaplavení webu“. Je zjevné, že nechtěl, aby občané viděli, jaké to baští sušenky. V minulosti dokonce vyhrožoval, že pokud bude při jednání nahráván někým z občanů, opustí jednání a učiní tak výbor neusnášeníschopným! Vskutku sociální demokrat, jak se patří.

Co napsat závěrem? Z historie víme, že to není poprvé, kdy se někdo hájil tím, že jen plnil rozkazy, místo aby přiznal své pochybení. A dokud voliči nepochopí morální škodlivost takových postojů, nic se nelepší. Starosta Roušar, pí Čechová atd. to nepochopili dodnes.

Použití zdroje:

- časopis Reflex č. 37/2004, Pavel Žáček - *S obuškem v erbu*
- periodika Lidové noviny, MF DNES 2002, 2004, 2006
- kniha *Bis zur letzten Stunde. Hitlers Sekretärin erzählt ihr Leben*, List-Verlag z roku 2004 od Traudl Junge, Melissa Müller
- film *Pád Třetí říše* z roku 2004
- **Archív** bezpečnostních složek – MV Kanice u Brna / sborník 2/2004: fond H 2-1, I. díl, karton číslo 5, inv. č. 71 / f. H 2-1, II. díl, kart. č. 8, i. č. 26 / f. H 2-1, II. díl, kart č. 9, i. č. 26 / f. RV, i. č. 83
- Věstník MV ČSSR, ročník 1970, částka 8, f. RV, kart. č. 4, i. č. 76 / oddíl II., článek 10 a oddíl III., článek 16–18
- přírůstek číslo 1314–1316/84, balík číslo 35 / př. č. 1748/88, b. č. 3 / př. č. 2025–2052/91, b. č. 8 / př. č. 2676/95, b. č. 2 / př. č. 2676/95, b. č. 1 / př. č. 3005–3007/00, b. č. 17
- **audio-video** záznam z jednání ZMČ Praha 21 – interpelace 2013
- **weby:** Magistrát hl. m. Prahy, archiv, 2011 / Pražské fórum, Zápisky z Megaztrátu 2011 / idnes.cz, 23. srpna 2004
- **Český rozhlas - Radio Praha** – zprávy z 23. srpna 2004

Petr Duchek 7. 11. 2013